ARKIVKAFÉER

Arkivcentrum Norrbotten, Höstvägen 7, Luleå
Samma byggnad som Björkskatans hälsocentral, ingång huvudentré

Mödrahemmet i Karlsvik
29 januari, 14.00–15.00
Mellan 1933 och 1962 gömdes ogifta mödrar undan i den gamla disponentvillan i Karlsvik utanför Luleå. Där födde de sina barn i tysthet. Vilka var mödrarna? Vilka var barnen?
Författaren och journalisten Ylva Mårtens föreläser.

Spanska sjukan i Norrbotten
12 februari, 14.00–15.00
Den så kallade spanska sjukan drabbade världen hårt mellan åren 1918 och 1920 – så även Norrbotten. Under knappt tio veckor avled 87 av Arjeplogs drygt 3 000 invånare.
Historikern Elisabeth Engberg berättar om hur influensan slog hårt mot Norrbotten.

Dolda livsöden i 1800-talets Sverige
26 februari, 14.00–15.30
Vilka liv gick män och kvinnor med olika funktionsnedsättningar till mötes i historisk tid och hur betraktades de av sin omgivning? Vad är fakta och vad är fiktion?
Lotta Vikström och Catharina Andersson från Umeå universitet föreläser.

Kärt barn har många namn
12 mars, 14.00–15.00
Nils Harnesk, Norrbottens museum, föreläser om barnomsorgens historia i Sverige – hur barnkrubbor, arbetsstugor och mjölkdroppar lade grunden till dagens förskola.

I missväxtens spår
26 mars 14.00–15.00
Om hjälpen till ”Norrlandsbarnen” under nödåret 1902–1903. Hur skildras missväxten och dess följder i svensk och utländsk press? Vilka insatser gjordes för att bistå de mest utsatta – barnen?
Föreläsare är Jimmy Gärdemalm, som har skrivit en artikel med samma namn till museets årsbok 2025.

En Grand Tour på villovägar
9 april, 14.00–15.00
Sommaren 1799 gav sig universitetsläraren Edward Daniel Clarke och studenten John Marten Cripps ut på en resa mot Aten. Men Napoleonkrigen gjorde att färden tog en oväntad väg genom Skandinavien, ända upp till Karesuando.
Föreläsare: Robert Pohjanen, Norrbottens museum.

Den engelske äggsamlaren i Tornedalen
23 april, 14.00–15.00
I juni 1853 anländer den engelske ornitologen John Wolley till Tornedalen på jakt efter sällsynta fågelägg. Han stannar nästan fyra år i området och engagerar många ur ortsbefolkningen till hjälp. Minnena i bygden om ’Munaherra’, på svenska ’Äggherren’, lever kvar under lång tid.
Föreläsare är Åke Flygare, som har skrivit en bok med samma namn.

Fortsätter >

Norrbottens museum

PROGRAM
Vårtermin 2026

Utförligt program publiceras löpande på Facebook och museets hemsida
www.norrbottensmuseum.se

Reservation för ändringar och tillägg

Alla evenemang är kostnadsfria!

Drop in gäller där inte platsbokning krävs

Arkivkaféer, fortsättning:

Folkligt dräktskick i Norrbotten
7 maj, 14.00–15.00
Vad är skillnaden mellan folkdräkt och bygdedräkt? Varför ser folkdräkten ut som den gör, och hur kan vi bära den?
Elisabet och Bengt Martinsson visar och berättar om folkligt dräktskick.

Öppna era hjärtan
28 maj, 14.00–15.00
I sin nya bok ”Öppna era hjärtan” har religionsvetaren Simon Sorgenfrei rest från Bjuv till Kiruna och genom möten med flyktingar, sverigedemokrater, sekulära och fundamentalistiska muslimer, skildrar han de senaste femtio åren i Sverige. Målet är att skildra islam i det samtida Sverige och att berätta om svensk integrationspolitik.

MUSEIONSDAGAR PÅ EBENESER

Skomakargatan 23, Luleå centrum

Gruvpoeten från Kiruna

18 februari, 19.00–20.00

23-åriga Wilma-Saga Persson är till vardags gruvarbetare, men all annan tid skriver hon poesi om livet i Kiruna, glesbygd, kärlek, hat, gruvan och sitt tornedalska arv. 2025 vann Wilma-Saga SM i Poetry-slam och representerade senare Sverige i de europeiska mästerskapen. Välkommen till Ebeneser för en kväll av scenpoesi.

Gruvsamhället Laver

11 mars 19.00–20.00

Mellan 1936–1947 bodde 350 personer i ett toppmodernt samhälle ute i skogen 5 mil väster om Älvsbyn. Idag är platsen övergiven sedan många år. Älvsbyns tidigare kommunalråd Bill Nilsson håller guidade turer i det gamla gruvsamhället Laver. När planer på ny gruvdrift nu är aktuellt igen, berättar han om hur samhället en gång såg ut och om människorna som levde där.

Utgrävningarna vid Hietaniemi kyrka

15 april, 19.00–20.00

Efter branden som ödelade Hietamiemi träkyrka hösten 2023 har platsen blivit föremål för omfattande arkeologiska undersökningar. Dessa har gett en unik inblick i kyrkobygge och begravningsritualer i Tornedalen under 1600- och 1700-talen.
I detta föredrag kommer Annika Nordström, projektledare vid Statens historiska museer, att presentera de preliminära resultaten från undersökningen.

Haremskandalen i Luleå

27 maj, 19.00–20.00

Ebrahim Umerkajeff var den första muslimen som etablerade sig i Sverige. Han kom från Ryssland 1897 och drev senare en pälshandel i Stockholm. Under en affärsresa till Luleå under tidigt 1900-tal arresterades han felaktigt anklagad för att röva bort flickor till ett harem, något som blev en riksnyhet.
Religionsvetaren Simon Sorgenfrei har skrivit en bok om de första muslimerna i Sverige, och föreläser på Ebeneser utifrån sin bok.

Alla evenemang är kostnadsfria!

Drop in gäller där inte platsbokning krävs

ÖVRIGA PROGRAM

Utgrävningarna vid Hietaniemi kyrka

14 april, 18.00–19.00, Övertorneå Folkets hus

Efter branden som ödelade Hietamiemi träkyrka hösten 2023 har platsen blivit föremål för omfattande arkeologiska undersökningar. Dessa har gett en unik inblick i kyrkobygge och begravningsritualer i Tornedalen under 1600- och 1700-talen. Annika Nordström, projektledare vid Statens historiska museer, presenterar de preliminära resultaten från undersökningen.

Kvinnlig kamp och kraft i Gammelstad och Luleå

8 mars, 13.00–14.30, Petrigården i Gammelstad

Emelie Rubensson berättar om hur kvinnors levnadsvillkor och samhällsstatus såg ut här förr i tiden, och vilken roll de hade vid besök i kyrkstaden. Karin Tjernström berättar om kampen för jämlikhet, allas lika värde och kvinnlig rösträtt i vår bygd. **OBS – platsbokning krävs!** Boka på: www.visitgammelstad.se/kalender

Sportlov i Pokémons värld

4 mars, 09.00–15.00, Arkivcentrum Norrbotten

För 30 år sedan såg det japanska fenomenet Pokémon dagens ljus. Norrbottens museum bjuder tillsammans med föreningen Tärningen Avgör in till en heldag i Pokémons tecken. Bland annat workshop och pysselhörna där man kan skapa egna pokémons, samt en Pokémonkort-turnering. **OBS – platsbokning krävs för att delta i turneringen!** Boka på: www.norrbottensmuseum.se

Internationella dansens dag

29 april

Mer information kommer senare och presenteras på museets hemsida och sociala media.

Fönsterrenoveringens dag

29 maj

Mer information kommer senare och presenteras på museets hemsida och sociala media.

KURSER

Arkivcentrum Norrbotten, Höstvägen 7, Luleå

Samma byggnad som Björkskatans hälsocentral, ingång huvudentré

Ordna arkiv

19 februari, 13.00–15.30

Välkommen att delta i en grundkurs i att ordna arkiv, såväl gamla handlingar som de som skapats i den dagliga verksamheten. Kursen vänder sig till föreningsaktiva och privatpersoner som vill lära sig grunderna i att skapa, ordna, förvara och förteckna arkiv.
Kursledare: Emma Börjesson och Karin Tjernström.
Kursen är kostnadsfri, **platsbokning krävs** (15 platser).
Kaffe ingår.

Platsbokning krävs!
Boka plats:
www.norrbottensmuseum.se/kalendarium
(15 platser)